

Dünyanın 10 ölkəsindən biri olan AZƏRBAYCAN

çox ölkələri geridə qoyaraq MDB məkanında lider mövqeyə yüksəlib. Rəqəmlərdən də görüldüyü kimi, ölkəmiz böyük inkişaf yolu keçib. Bu inkişafı şərtləndirən mühüm amillər var. Bu amillərin önündə isə düşünülmüş və gələcəyə hesablanan məqsədyönlü siyasi strategiya dayanır. Möhtərəm Prezidentimiz İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə həyata keçirilən təkmil islahatlar nəticəsində, "Doing Business 2019" hesabatında ölkəmizin əksər indikatorlar üzrə mövqeyi daha üst səviyyəyə qalxıb. Son illər ölkəmizdə qeyri-neft sektorunun inkişafı, xüsusi olaraq, diqqət mərkəzindədir. Kənd təsərrüfatının inkişafı, sənaye məhəllələrinin və aqroparkların yaradılması, ixrac imkanlarının genişləndirilməsi və digər istiqamətlərdə həyata keçirilən mühüm tədbirlər ölkəmizin sürətli inkişafını əks etdirən real mənzərədir. "Doing Business 2019" hesabatında deyildiyi kimi, Avropa və Mərkəzi Asiya bölgəsinə daxil olan Azərbaycan ən yaxşı təkmilləşdirmə göstəricilərinə malik 10 ölkə arasında və global səviyyədə rekordla nail olaraq səkkiz sahə üzrə islahatlar aparmaqla, 2017-2018-ci illərdə biznes fəaliyyətinin daha da asanlaşdırılmasını təmin edib. Bununla yanaşı, Azərbaycan "Tikinti üçün icazələrin alınması" və "Kreditlərin alınması" indikatorlarının hər biri üzrə 100 pillə irəliləyərək, böyük uğur qazanıb. Ümumilikdə, hesabatın 10 indikatorundan 8-də mühüm irəliləyiş baş verib. Hesabatda Qazaxıstan, Rusiya, Belarus, Qırğızıstan, Ukrayna, Özbəkistan və Tacikistanın geriləməsi, əvəzində isə, ölkəmizin daha ön sıralara yüksəlməsi, bir daha onu deməyə əsas verir ki, həyata keçirilən islahatlar öz bəhrəsini verir".

"Ölkəmiz dünyada mövqeyini möhkəmləndirir"

"Bakı-Xəbər" qəzetinin baş redaktoru Aydın Quliyevin sözlərinə görə, Dünya Bankının "Doing Business 2019" hesabatında Azərbaycanın əhəmiyyətli dərəcədə irəliləməsi ölkəmizin dünyada mövqeyinin daha da möhkəmlənməsinə təsir göstərəcək: "Bu, Azərbaycanın apardığı iqtisadi-siyasi islahatlara dünyanın xüsusi önəm verməsinin aydın ifadəsidir. Artıq bütün dünya Azərbaycanın son beş ildə qeyri-neft sektorunun inkişafında çox əhəmiyyətli nəticələr əldə etdiyini görür. Ölkəmizdə qeyri-neft sektorunun inkişafı düzgün idarəçiliyin və

aparılan hərtərəfli islahatların sayəsində mümkün olub. Bir ildə mötəbər bir reyting sisteminə 27 pillə irəliləmək xırda nailiyyət deyil. Müqayisə üçün demək lazımdır ki, Ermənistan bu reyting sisteminə o qədər də yaxşı yer tutmayan ölkələr qrupuna aid edilib və cəmi 6 pillə öz yerini yaxşılaşdırıb. Ancaq Ermənistanın reytingdə tısağa yerləşməsi xarakterli mövqeyə yaxşılaşdırması onu pis göstəricili ölkələr siyahısına düşməkdən xilas edə bilməyib. Hesabatın Azərbaycana hazırkı yanaşması ölkəmizdə gedən islahatlar, iqtisadi sağlamlaşma, idarəçiliyin təkmilləşdirilməsi və investisiyaların təşviqi siyasətinin indiki templərinə tam uyğundur".

"MDB ölkələri arasında ən yaxşı göstərici"

Iqtisadçı ekspert Vüqar Bayramov qeyd edib ki, Dünya Bankının məşhur "Doing Business 2019" hesabatında ölkəmizin mövqeyinin güclənməsi 8 islahatla bağlıdır: "Bu, həm Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətində inşaat üçün icazənin verilməsi ilə bağlı prosedurun sadələşdirilməsi, bir pəncərə sisteminin tətbiq edilməsi ilə bağlıdır. Bu sistemin tətbiq edilməsi, praktiki olaraq, daha qısa zamanda icazənin əldə edilməsinə şərait yaradır ki, bu da icazələrin sayının 80 gün, icazə üçün tələb olunan məbləğin 12 min 563 manat, təxminən 7500 dollar azalmasına gətirib çıxarıb. Digər islahat "ASAN Xidmət" vasitəsilə elektrik enerjisinə çıxış imkanlarının artırılması ilə bağlıdır ki, bu da, məhz Azərbaycanın mövqeyinin sözügedən hesabatda möhkəmlənməsinə təsir edən faktlardan biridir. Daşınmaz əmlakın qeydiyyatı prosesinin asanlaşdırılması, şəffaflığın gücləndirilməsi və daha asan prosedurların tətbiq edilməsi də, ölkəmizin mövqeyinin yaxşılaşdırılmasına daxil olan islahatlardan biridir. Kreditə çıxış imkanlarının gücləndirilməsi, xüsusilə də, kredit bürolarının yaradılması ölkəmizin mövqeyinə birbaşa təsir göstərir. O cümlədən, investorların hüquqlarının qorunması ilə bağlı qaydaların təkmilləşdirilməsi, xüsusilə də, kiçik payı olan səhmdarların hüquqlarının qorunması mexanizminin işlənməsi Azərbaycanda aparılan islahatlardan biridir. Vergi ödənişlərinin sadələşdirilməsi, asanlaşdırılması istiqamətində atılan addımlar da ölkəmizin mövqeyinə birbaşa təsir göstərib".

Azərbaycanda xarici ticarət əməliyyatlarında yaşıl dəhlizin tətbiq edilməsinin ölkəmizin hesabatdakı mövqeyinin möhkəmlən-

dirilməsinə xidmət etdiyini deyən iqtisadçı ekspert bildirib ki, müflisləşmə ilə bağlı prosedurların sadələşdirilməsi və əmək bazasında yeni qaydalar da ölkəmizin mövqeyinə birbaşa təsir edib: "Praktiki olaraq, Azərbaycan bu kontekstdən ötən il dünyada ən çox islahat aparan ölkə statusunu qoruyub-saxlayıb. Eyni zamanda, biz hesabatda əsasən, Dünya Bankının qiymətləndirməsinə uyğun olaraq, ölkəmizin hesabatla bağlı mövqələrinə diqqət etsək, burada diqqəti çəkən məqamlardan biri biznesə başlamağa görə Azərbaycanın 9-cu yerdə, yəni ilk onluğa daxil olduğunu görürük. Burada tələb edilən günlərin sayı 3,5, tələb edilən xerc adambaşına düşən kapitalın 1,3 faizidir və minimum kapital tələb olunmur. Eləcə də, daşınmaz əmlakın qeydiyyatına görə, Azərbaycan bu il 20-liyə daxildir. Ölkəmiz bu göstərici üzrə 17-cidir. Tələb edilən prosedur 3, günlərin sayı 5,5-dir. Bu da, təbii ki, ölkəmizin mövqeyinin möhkəmlənməsinin səbəblərindən biridir. Kreditlərə əlçatanlığın təmin edilməsinə görə, Azərbaycanın dünyada 22-ci olması kifayət qədər ciddi rəqəmdir. Xüsusilə də, leqal hüquqların qorunmasında da Azərbaycanın mövqeyinin güclənməsi diqqəti çəkən məqamlardan biridir. Az səhmə malik olan investorların hüquqlarının qorunmasına görə, ölkəmiz 2-cidir. Bu göstərici ilə Azərbaycanın balı 100 ballıq sistemdə 81,67 bal kimi göstərilir ki, bu da kifayət qədər ciddi rəqəmdir. Vergi ödənişlərinə görə, ölkəmiz 28-cidir ki, bu da mövqeyimizin güclənməsinə səbəb olan amillərdən biridir".

"Azərbaycanın 3 istiqamət üzrə mövqeyinin yaxşılaşdırılmasına ehtiyac var"

V.Bayramov əlavə edib ki, təqdim olunan hesabatda əsasən, məlum olur ki, Azərbaycanın gələcəkdə 3 istiqamət üzrə mövqeyinin yaxşılaşdırılmasına ehtiyac var: "Bu, xarici ticarət əməliyyatları, tikintiyə icazənin verilməsi ilə bağlı qaydalarının daha da sadələşdirilməsi, eyni zamanda, elektrik enerjisinə çıxış imkanlarının artırılmasına dair mexanizmlərin sadələşdirilməsi gələcəkdə ölkəmizin mövqeyinin daha da yaxşılaşmasına gətirib çıxara bilər. Bütövlükdə, hesabat son illər Azərbaycanda aparılan islahatların nəticə etibarlı ölkəmizin dünyanın ən aparıcı hesabatında mövqeyinin kəskin möhkəmlənməsinə gətirib çıxardığını göstərir. Eyni zamanda, aparılan islahatlara beynəlxalq qiymət kimi xarakterizə olunmalıdır. Praktiki olaraq, 2004-cü ildən dərinləşən islahatlar ölkəmizin beynəlxalq hesabatlarda mövqeyinin daha da yaxşılaşmasına, son illər hazırlanan hesabatlarda Azərbaycanın daha da güclənməsinə gətirib çıxarıb".

Nailə Məhərrəmov